

**Pokyny k vyplnění Oznámení o zahájení (opětovném zahájení)
samostatné výdělečné činnosti**

**K oddílu A
Základní identifikace**

Příjmení, Jméno, Titul, Datum narození, Rodné číslo, Rodné příjmení, Rodinný stav, Pohlaví, Místo narození, Stát narození, Státní občanství, ID Datové schránky, E-mail, Telefon – vyplňte údaje v požadovaném členění. Vyplňte Vaše rodné číslo, případně Evidenční číslo pojištěnce (EČP – vyplňuje pouze cizí státní příslušník, který nemá přiděleno rodné číslo) a datum narození.

Ulice, Číslo domu (č. popisné/orientační), Obec, PSČ (Postcode), Stát – vyplňte v uvedeném členění adresu Vašeho trvalého pobytu.

**K oddílu B
Adresa pobytu v ČR (je-li trvalý pobyt mimo ČR)**

Ulice, Číslo domu (č. popisné/orientační), Obec, PSČ (Postcode) – nemáte-li trvalý pobyt v ČR, uveďte adresu hlášeného pobytu v ČR, nemáte-li adresu hlášeného pobytu v ČR, uveďte adresu místa výkonu samostatné výdělečné činnosti (dále jen SVČ), a to v uvedeném členění.

**K oddílu C
Kontaktní adresa**

Ulice, Číslo domu (č. popisné/orientační), Obec, PSČ (Postcode), Stát – vyplňte v případě, že je Vaše kontaktní adresa odlišná od místa trvalého pobytu nebo hlášeného pobytu v ČR.

**K oddílu D
Údaje o samostatné výdělečné činnosti (SVČ)**

Datum zahájení (opět. zahájení) SVČ – vyplňte datum faktického zahájení (opětovného zahájení).

Druh činnosti – uveďte druh SVČ, který budete vykonávat (např. dle živnostenského oprávnění, zemědělská výroba).

Identifikační číslo – uveďte identifikační číslo, které Vám bylo přiděleno (bylo-li přiděleno).

**K oddílu E
Údaje o SVČ a sociálním pojištění v cizině**

Jiný stát, na jehož území je výdělečná činnost vykonávána – v případě, že vykonáváte SVČ na území jiného státu, uveďte jeho název.
OSVČ je (byla) účastna sociálního pojištění na území jiného státu – pokud jste (byl/a) účasten/účastna sociálního pojištění na území jiného státu, označte „ano“ a vyplňte následující údaje o nositeli sociálního (nemocenského) pojištění.

Název nositele sociálního pojištění v jiném státě – uveďte název nositele (instituce) sociálního pojištění, pokud jste účasten/účastna sociálního pojištění na území jiného státu nebo je SVČ Vaší první výdělečnou činností v ČR po skončení této účasti v jiném státě.

Číslo sociálního pojištění v jiném státě – uveďte číslo cizozemského pojištění.

Název nositele nemocenského pojištění v jiném státě – uveďte pouze v případě, pokud jste (byl/a) účasten/účastna nemocenského pojištění na území jiného státu u nositele (instituce) odlišného od nositele sociálního pojištění.

Číslo nemocenského pojištění v jiném státě – uveďte pouze v případě, pokud jste (byl/a) účasten/účastna nemocenského pojištění na území jiného státu u nositele (instituce) odlišného od nositele sociálního pojištění.

Předchozí doba účasti na nemocenském pojištění v cizině od, do – pokud jste byl/a účasten/účastna nemocenského pojištění v jiném státu, uveďte požadovaná data.

**K oddílu F
Vedlejší SVČ**

Od – splňuji podmínku pro výkon vedlejší SVČ z důvodu – uveďte datum, od kdy splňujete podmínku pro výkon vedlejší činnosti (odkdy trvá důvod pro výkon vedlejší SVČ) a označte příslušný důvod pro výkon vedlejší SVČ (viz níže odst. 3 Poučení).

**K oddílu G
Základní identifikace OSVČ, se kterou je vykonávána spolupráce**

Příjmení, Jméno, Rodné číslo – vyplňte údaje osoby, se kterou spolupracujete v požadovaném členění (není-li přiděleno rodné číslo, vyplňte Evidenční číslo pojištěnce).

Titul, Datum narození – vyplňte titul a datum narození osoby, se kterou spolupracujete.

Identifikační číslo – uveďte identifikační číslo, které bylo přiděleno osobě, se kterou spolupracujete.

Adresa trvalého pobytu nebo adresa hlášeného pobytu v ČR, není-li trvalý pobyt v ČR

Ulice, Číslo domu (č. popisné/orientační), Obec, PSČ (Postcode), Stát – vyplňte v uvedeném členění adresu trvalého bydliště osoby, se kterou spolupracujete.

**K oddílu H
Přihláška k dobrovolné účasti na nemocenském pojištění OSVČ (i OSVČ v paušálním režimu)**

K účasti na pojištění se přihlašuji od – pokud chcete být dobrovolně účasten/účastna nemocenského pojištění OSVČ, uveďte datum odkdy, nejdříve však den, ve kterém bude tato přihláška podána.

Název zdravotní pojišťovny – uveďte název zdravotní pojišťovny, u které jste zdravotně pojištěn/a.

**K oddílu I
Údaje o nemocenském u jiného orgánu v ČR**

Název předchozího orgánu, který prováděl NP, pokud jím nebyla ČSSZ – pokud jste byl/a účasten/účastna nemocenského pojištění v ČR a toto nemocenské pojištění prováděl jiný orgán než Česká správa sociálního zabezpečení (např. BIS, Generální ředitelství cel, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany apod.), uveďte název tohoto orgánu.

Název orgánu, který v současnosti provádí NP, pokud jím není ČSSZ – pokud jste zároveň účasten/účastna nemocenského pojištění prováděného jiným orgánem, než je Česká správa sociálního zabezpečení (např. BIS, Generální ředitelství cel, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany apod.), uveďte název tohoto orgánu.

K oddílu J Insolvenční řízení

Je/bylo ke dni zahájení výkonu SVČ vedeno vůči Vám insolvenční řízení – označte „ano“, pokud s Vámi bylo v době, od které jste zahájil/a (znovuzahájil/a) SVČ, zahájeno či vedeno insolvenční řízení.

K oddílu K Sleva pro pracujícího důchodce

Pro stanovení záloh na pojistné uplatňuji sazbu pojistného 22,7 % - pokud jste jako OSVČ dosáhl/a důchodového věku a máte nárok na výplatu starobního důchodu v plné výši po celý kalendářní měsíc, můžete pro výpočet výše záloh na pojistné označením „ano“ uplatnit sazbu pojistného 22,7 %. Tuto sazbu lze uplatnit s platností nejdříve od kalendářního měsíce, v němž jste obdržel/a rozhodnutí o přiznání starobního důchodu.

Pokud žádáte poprvé a starobní důchod Vám nevyplácí ČSSZ (vyplácí Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany nebo důchod vyplácí zahraniční instituce – jiný stát) je nutné uvést den, od něhož náleží výplata starobního důchodu v plné výši, **doložit rozhodnutí o přiznání starobního důchodu** a čestné prohlášení o nároku na výplatu starobního důchodu v plné výši nebo doložit potvrzení plátce důchodu o pobírání starobního důchodu v plné výši. K tomu můžete využít tiskopis „Údaje o pobírání starobního důchodu v plné výši pro nárok na slevu na pojistném“, který je k dispozici na <https://portal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-pro-osvc>.

Poučení

Důchodové pojištění OSVČ

- 1) Osoba, která zahájila (opětovně zahájila) výkon samostatné výdělečné činnosti (dále jen SVČ) nebo spolupráci při výkonu SVČ, je povinna předložit správě sociálního zabezpečení (dále jen OSSZ) toto oznámení ve lhůtě dle ustanovení § 48 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Osoba, která předkládá Oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti, je povinna v kalendářním roce následujícím po roce, v němž zahájila SVČ, předložit OSSZ Přehled o příjmech a výdajích a dalších údajích podle § 15 odst. 1 zák. č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen přehled). Na základě přehledu je dle daňového základu stanoveno pojistné na důchodové pojištění a dle výše zaplacených záloh vzniká doplatek či přeplatek na pojistném.
- 3) OSVČ, která zahájí výkon SVČ a chce být považována za OSVČ vykonávající vedlejší SVČ dle ust. § 9 odst. 6 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o důchodovém pojištění), tzn., že vyplní některý z bodů oddílu F tohoto tiskopisu a rozhodně skutečnosti (viz níže uvedené) doloží, není povinna platit zálohy na důchodové pojištění (dále jen zálohy na DP), pokud se k tomuto pojištění nepřihlásí.

Za OSVČ vykonávající v kalendářním měsíci vedlejší SVČ se považuje OSVČ, která alespoň po část kalendářního měsíce:

- vykonává zaměstnání, které zakládá účast na pojištění,
- má nárok na výplatu invalidního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod,
- osobně pečuje o dítě do 4 let věku nebo má nárok na PPM z nemocenského pojištění zaměstnanců nebo má nárok na nemocenské z důvodu těhotenství a porodu z nemocenského pojištění zaměstnanců, jestliže nemá nárok na PPM. Osobní péče o dítě do 4 let věku (nejdříve od 1. 1. 2024) se dokládá čestným prohlášením na předepsaném tiskopisu, který je k dispozici na <https://portal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-pro-osvc>. Doložení čestného prohlášení se vyžaduje jen v případě, jestliže nebyl přiznán nárok na rodičovský příspěvek nebo po zániku nároku v období do 4 let věku dítěte.
- osobně pečuje o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I, nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II–IV, pokud tato osoba je osobou blízkou nebo s OSVČ žije ve společné domácnosti,
- je nezaopatřeným dítětem ve smyslu ust. § 20 odst. 4 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, tj. dítě od skončení povinné školní docházky a poté, nejdéle však do 26. roku věku, jestliže se soustavně připravuje na budoucí povolání (studium).

Pro účely placení záloh na DP se OSVČ považuje za vykonávající vedlejší SVČ v kalendářním měsíci, ve kterém alespoň po část měsíce byla vykonávána SVČ a v této době výkon činnosti alespoň po část této doby trvaly výše uvedené rozhodné skutečnosti. K oznámení OSVČ o výkonu vedlejší SVČ se pro účely placení záloh na DP přihlíží, pokud bylo učiněno nejpozději na přehledu za kalendářní rok, ve kterém chce být OSVČ považována za OSVČ vykonávající vedlejší činnost, a jedná-li se o povinně dokladovaný údaj, musí být doložen nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl přehled podán. Doložení důvodu pro výkon vedlejší SVČ se nevyžaduje, pokud Česká správa sociálního zabezpečení údaje o těchto důvodech vede ve své evidenci, nebo má možnost si je obstarat v elektronické podobě (zaměstnání, důchod přiznaný Českou správou sociálního zabezpečení, rodičovský příspěvek).

- 4) Pokud OSVČ oznámila a doložila skutečnosti rozhodné pro výkon vedlejší SVČ, je povinna oznámit OSSZ zánik těchto skutečností.
- 5) OSVČ, která zahájí výkon hlavní SVČ, je povinna platit zálohy na DP od kalendářního měsíce, ve kterém samostatnou výdělečnou činnost zahájila. Minimální výše zálohy se stanoví z vyměřovacího základu, který činí aktuálně platnou procentní sazbu průměrného daňového základu připadajícího na jeden kalendářní měsíc předchozího kalendářního roku. Měsíční vyměřovací základ nemůže být nižší než aktuálně platná procentní sazba průměrné mzdy stanovené pro daný kalendářní rok. Měsíční vyměřovací základ OSVČ, která zahájila SVČ, vykonává ji jako hlavní, ale v období 20 kalendářních let předcházejících kalendářnímu roku, ve kterém tuto SVČ zahájila, ji nevykonávala, činí nejméně 25 % průměrné mzdy stanovené pro daný kalendářní rok. Nárok na měsíční vyměřovací základ ve výši nejméně 25 % průměrné mzdy pak platí v kalendářním roce, ve kterém byla SVČ zahájena a dále ještě v bezprostředně následujících 2 kalendářních letech. Záloha na pojistné činí 29,2 % měsíčního vyměřovacího základu; pro OSVČ mající nárok na výplatu starobního důchodu v plné výši po celý kalendářní měsíc, která uplatnila nárok na slevu na pojistné pro účely záloh, činí 22,7 % měsíčního vyměřovacího základu. Záloha na DP za kalendářní měsíc je splatná ode dne, v němž OSVČ zahájila výkon SVČ, do konce následujícího kalendářního měsíce. Za den platby se považuje den připsání platby na účet OSSZ. OSVČ může platit zálohy na DP na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna. Pokud OSVČ zálohy na DP platí do budoucna, může tak učinit nejdéle do konce kalendářního roku. Zálohy na DP zaplacené do budoucna nelze měnit a lze je vrátit jen v případě ukončení SVČ za kalendářní měsíce následující po ukončení této činnosti. Zálohy na DP se neplatí za kalendářní měsíc, v němž po celý kalendářní měsíc měla OSVČ z nemocenského pojištění OSVČ nárok na výplatu nemocenského, PPM, nebo dlouhodobého ošetřovného. Za období nároku na výplatu nemocenského se přitom též považuje období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény), za které se nemocenské OSVČ nevyplácí. Zálohy na pojistné za kalendářní měsíce roku zahájení SVČ a kalendářní měsíce roku bezprostředně následujícího není povinna platit ta OSVČ, která zahájila SVČ a tuto v období předchozích 5 kalendářních let nevykonávala.

Nemocenské pojištění OSVČ

1) Chce-li být OSVČ (i OSVČ v paušálním režimu) účastna nemocenského pojištění (NP) OSVČ, je třeba podat přihlášku OSSZ.

2) Podmínky účasti na NP OSVČ upravuje ustanovení § 11 až § 13 zák. č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Účast na NP je dobrovolná a vzniká dnem, od kterého se OSVČ k NP přihlásí, nejdříve však dnem, ve kterém je tato přihláška podána. Jsou-li splněny podmínky nároku dle zákona o nemocenském pojištění, OSVČ z NP náleží:

- v případě dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény od **15.** dne jejího trvání **nemocenské**,
- v případě těhotenství a mateřství **PPM**,
- v případě poporodní péče **otcovská**,
- v případě péče o osobu vyžadující dlouhodobou péči dávka **dlouhodobého ošetrovného**,
- v případě péče o dítě do 10 let nebo osobu vyžadující péči **ošetrovné**.

3) Pojistné na NP za kalendářní měsíc je splatné od 1. do posledního dne kalendářního měsíce, na který se pojistné platí.

Pro měsíc, ve kterém se OSVČ přihlásila k NP, je splatnost prodloužena do konce následujícího kalendářního měsíce. Za den platby se považuje den připsání platby na účet OSSZ.

OSVČ může po projednání s OSSZ platit pojistné na NP na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku. Pojistné se neplatí za kalendářní měsíc, v němž po celý kalendářní měsíc měla OSVČ nárok na výplatu nemocenského, PPM nebo dlouhodobého ošetrovného z NP OSVČ. Za období nároku na výplatu nemocenského se přitom též považuje i období prvních **14** kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény), za které se nemocenské OSVČ nevyplácí.

Pojistné činí aktuálně platnou procentní sazbu z měsíčního základu. Měsíční základ si OSVČ určuje svou platbou, ale dle ust. § 5b odst. 4 zák. č. 589/1992 Sb., zákona o pojistném, minimální výše měsíčního základu nemůže být nižší než dvojnásobek částky rozhodné podle předpisů pro účast zaměstnanců na NP podle zákona o NP (9 000 Kč), platné k 1. lednu kalendářního roku. Maximální měsíční základ NP se stanoví ve výši částky rovnající se průměru, který z určeného (vypočteného) vyměřovacího základu na posledním přehledu, připadá na jeden kalendářní měsíc výkonu činnosti, přičemž k přehledu staršímu tří let se nepřihlíží. Pokud OSVČ nepodala přehled, který již měl být podán, nebo je-li průměr vypočtený z přehledu nižší než minimální měsíční základ, je měsíční základ roven minimálnímu měsíčnímu základu. Byla-li v kalendářním roce, který bezprostředně předchází kalendářnímu roku, ve kterém se pojistné na NP platí, samostatná výdělečná činnost zahájena (znovuzahájena), lze určený (vypočtený) vyměřovací základ za takový kalendářní rok použít pouze v případě, že činnost byla vykonávána alespoň ve čtyřech kalendářních měsících. Nelze-li určit maximální měsíční základ NP z naposledy podaného přehledu o příjmech a výdajích, rovná se tento polovině průměrné mzdy platné pro daný kalendářní rok. Pokud však v předchozím roce měla OSVČ nárok na výplatu dávky z NP OSVČ po celou dobu výkonu činnosti, pro výpočet maximálního měsíčního vyměřovacího základu se použije rok předcházející roku, ve kterém trval nárok na výplatu dávky.

OSVČ v paušálním režimu si výši pojistného na NP OSVČ určuje sama svou platbou, a to v rozmezí minimální výše VZ platné pro daný rok a maximální výše VZ. Maximální VZ OSVČ, která je účastna paušálního režimu, je roven měsíčnímu VZ OSVČ pro důchodové pojištění OSVČ v paušálním režimu v souladu s ust. § 14 odst. 3 zák. č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Tento maximální VZ základ pro NP OSVČ je stanoven pro kalendářní měsíce, ve kterých je OSVČ v paušálním režimu, a to i v případě, že daň této OSVČ nebude rovna paušální dani a OSVČ bude povinna za daný kalendářní rok podat přehled. Platnost tohoto VZ se nevztahuje na situace, kdy poplatník sice oznámení o vstupu podal, ale pozdějším zjištěním nesplnění podmínek, mu ze strany Finanční správy nebyl vstup umožněn. Maximální platba na NP OSVČ pro OSVČ v paušálním režimu činí součin aktuálně platné procentní sazby pojistného na NP a vyměřovacího základu pro důchodové pojištění OSVČ v paušálním režimu.

4) NP OSVČ zaniká:

- dnem uvedeným v odhlášce z pojištění, ne však dříve než dnem, ve kterém byla tato odhláška podána,
- dnem ukončení výkonu samostatné výdělečné činnosti,
- dnem zániku oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost,
- dnem, od kterého jí byl pozastaven výkon samostatné výdělečné činnosti,
- **prvním dnem kalendářního měsíce, za který nebylo ve stanovené lhůtě zapláceno pojistné, nebo sice bylo zapláceno v této lhůtě, avšak v nižší částce, než mělo být zapláceno,**
- dnem nástupu výkonu trestu odnětí svobody.